

RS AU § 245 Uppföljning. Intern kontrollplan regionstyrelsen 2024 - RSF

Ärendenummer: RS 2023/2046

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Rapporteringen godkänns.

Sammanfattning

I samband med uppföljningen av 2024 års interna kontrollplan 2024-11-21, § 368 gav regionstyrelsen regiondirektören i uppdrag att vidta lämpliga åtgärder för att rätta till identifierade brister. En lägesrapportering ska ske efter halvårsskiftet 2025.

Respektive kontrollansvarig har rapporterat vilka åtgärder som genomförts för att rätta till funna brister utifrån de analyser, slutsatser och förslag till åtgärder som förelåg efter 2024 års intern kontroll.

Det kan konstateras att bristerna är aktualiserade och att åtgärder genomförs.

Nedan redovisas, per aktuell kontrollpunkt, en lägesrapport om vad som gjorts hittills för att rätta till de identifierade bristerna.

Tillgänglighet på hemsidan Almedalsveckan.info

Analys/slutsats – enligt kontroll 2024

Förutom betydelsen av att ha en tillgänglig hemsida är det även av ytterst vikt att tillgängliggöra det som händer i Almedalen för fler.

Åtgärder – enligt kontroll 2024

- Ta hjälp av Region Gotlands egna experter inom området när den nya hemsidan sätts upp.
- I samarbete med olika intresseorganisationer, som lyfter sina medlemmars möjlighet att delta, ta fram till exempel lösningar för hur man kan livetexta.

Kommentar/lägesbeskrivning per den 1 juli 2025

Ett nytt verktyg för evenemangshantering har tagits fram och en ny webbplats med programvisning har lanserats. I den publika lösningen på webbplatsen har fokus varit på tillgänglighet. Kollegor med kompetens inom området har varit med i utvecklingsarbetet. Ett verktyg för uppläsning av text har installerats. Användarna av webbsidan och programvisningsmodulen har inte haft några synpunkter eller återkopplat någon kritik för den lösning som nu används.

Under året har Almedalskontoret samarbetat med Hörselskadades Riksförbund (HRF) kring textning av evenemang som genomförs under Almedalsveckan. Information har skickats ut till arrangörer, vilka också blivit inbjudna till digitala informationsmöten och utbildningar för att lära sig livetexta med hjälp av AI. Detta har lett till att 93 evenemang var livetextade 2025 jämfört med 73 evenemang 2024. Det är fortfarande en försumbar del av evenemangen som är textade, men en ökning mellan åren föreligger.

Kris- och kontinuitetshantering inom måltid

Analys/slutsats – enligt kontroll 2024

Det ser olika ut i de kök som har kontrollerats. Ett antal kök har brister i krisarbetet då de inte har aktuell krismeny eller tillräckligt krislager. Bristerna kan försämra möjligheterna att leverera måltider på ett effektivt sätt vid en kris.

Kunskap om krismeny och krislager är i vissa kök personberoende och till stor del planerad av en person. Om denne inte finns på plats finns det risk att produktionen vid en krissituation inte blir effektiv.

Det är stor platsbrist i köken och en kritisk punkt som pekats ut är att det inte finns tillräckligt med utrymme för specifika krislivsmedel. Det vore fördelaktigt om de livsmedel som ingår i krismenyn även används i den vanliga menyn. På det sättet kan varorna omsättas på ett naturligt sätt. Dessutom minimeras risken för svinn och ekonomisk förlust.

Vid personalbortfall eller andra typer av kriser prioriteras inte överlämning av krismeny och krislager, vilket kan vara en risk om det inte finns dokumenterat och tillgängligt. Aktuell kökspersonal saknar därmed kunskap om området.

Åtgärder – enligt kontroll 2024

- Se över om det kan tas fram centralt bestämda maträtter till krismenyn som är en del av den vanliga menyn. På det sättet kan varorna i krislagret omsättas på ett enkelt sätt.
- Under sommaren och andra tillfällen då produktion tillfälligt flyttas till annat tillagningskök, behöver det säkerställas vem som har ansvaret för krislager och att det finns ett sådant.

Kommentar/lägesbeskrivning per den 1 juli 2025

Under våren 2025 har arbetet med att ta fram en centralt beslutad krismeny pågått. Krismenyn består av maträtter och råvaror som är en del av den vanliga menyn, för att underlätta omsättningen av lager. Menyn är framtagen tillsammans med meny- och receptgruppen. Fastställande av menyn kommer att ske efter sommaren och inköp av nödvändiga livsmedel kommer att ske när det finns ekonomiska medel tillgängliga.

Inför sammanslagning av kök under ledigheter ansvarar respektive enhetschef för de öppna köken, i dialog med ansvarig kock, att krislagret säkerställs. Information har gått ut till alla medarbetare om att alla verksamheter ska se över sina lager samt säkra sommarproduktionen. De kök som har sommarproduktion ska ha ett tillräckligt stort lager för att kunna tillaga de planerade portionerna under sammanslagningen.

Inköp avtalstrohet

Analys/slutsats – enligt kontroll 2024

För att öka möjligheterna till att systematiskt mäta leverantörstrohet för de avtal som köps på utanför e-handelssystem

Region Gotland har idag ett krav i våra upphandlingsunderlag att leverantörerna ska ange avtalsnummer, men detta är ett krav som tidigare inte har följts upp eller tillämpats. Därför kommer det behövas systematisk leverantörsbearbetning för att ändra detta och öka fakturakvaliteten. Nedan aktiviteter föreslås för att öka mätbarheten.

1. Mäta hur stor andel fakturor som har en korrekt avtalsreferens.
2. Utifrån detta sätta upp och följa upp målsättningar om hur många fakturor som framöver ska innehålla korrekt avtalsreferens.
3. Identifiera leverantörerna som inte skickar in avtalsnummer eller skickar felaktigt.
4. Skicka ut instruktioner till samtliga leverantörer hur de lägger in avtalsreferens korrekt.
5. Säkerställa att avtalen ligger upplagda i Region Gotlands avtalsdatabas. Nytt upphandlingssystem med utförligare avtalskatalog finns upprättat hösten 2024.

När regionen säkerställt att leverantörerna skickar in fakturor med korrekta avtalsreferenser i referensfält kan det göras mätningar på fakturor och jämföra mot avtalsdatabas för att säkerställa att det är giltiga avtal och referenser. Därefter kan arbete fortsätta med det mer detaljerade arbetet för avtalsuppföljning enligt nedan.

För att öka möjligheterna till att systematiskt mäta avtalstrohet för de avtal som köps utanför e-handelssystem föreslås/görs följande

1. Mätning av avtalstrohet möjliggörs genom att ovan angivet under leverantörstrohet är uppfyllt.
2. Säkerställa att avtalen innehåller detaljerade specifikationer över produkter och priser.
3. Därefter kan avtalstroheten mätas manuellt per avtal.

Då detta arbete måste göras manuellt är det inte resursmässigt rimligt att kontrollera 100 % av dessa fakturor. Region Gotland måste då göra ett urval av fakturor och göra en mätning av avtalstroheten på basis av dessa. Urvalet får

då skalas upp till att vara avtalstrohet för hela Region Gotland på alla köp utanför e-handelssystem.

Åtgärder – enligt kontroll 2024

1. För avtal i e-handelssystem:

- a. Öka andel avtal e-handelssystem. Vid köp via e-handelssystemet kan avtalstrohet mätas. Ett större antal avtal som ligger i e-handelssystemet innebär effektivare uppföljning av avtalstrohet. Öka andelen fakturor som hanteras helt eller delvis automatiskt via abonnemang. Ökar mätbarheten. Minskar administrativt arbete. Förenklar att hitta avvikelser.

2. För avtal utanför e-handelssystem:

- a. Öka andel fakturor som innehåller avtalsreferens. Ökar mätbarheten.
- b. Upprätta arbetssätt för stickprov för de avtal som köps på utanför e-handelssystemen. Därigenom kan vi uppskatta leverantörs- och avtalstrohet.

3. Fortsatt säkerställa beställarkompetens för god avtalstrohet

Kommentar/ lägesbeskrivning per den 1 juli 2025

För att öka möjligheterna till att systematiskt mäta leverantörs- och avtalstrohet identifierades 2024 ett antal aktiviteter som behövde genomföras. Nedan ges en kortfattad beskrivning av det arbete som genomförts 2024–2025.

Arbete har genomförts för att säkerställa att Region Gotlands avtal ligger upplagda i Region Gotlands avtalsdatabas. Arbete har genomförts i nya avtalsdatabasen för att kvalitetssäkra innehållet och uppdatera behörigheter och användare. Det nya upphandlingssystemet med utförligare avtalskatalog som upprättades hösten 2024 används i stor omfattning och bedöms mer användarvänlig än tidigare avtalsdatabas. Arbetet med att lägga in samtliga avtal, som inte låg i den tidigare databasen och därmed inte automatiskt kunnat överföras till den nya databasen, pågår och det är upp till varje förvaltning att säkerställa samtliga aktuella avtal läggs in då de har information om aktuella avtal inom sin verksamhet. Arbetet görs i dialog med regionstyrelseförvaltningens inköpsenhet och möjliggör avtalsförvaltning av respektive avtal.

Status föreslagna åtgärder 2024

1. För avtal i e-handelssystem:

- a. Öka andel avtal e-handelssystem. Vid köp via e-handelssystemet kan avtalstrohet mätas. Ett större antal avtal som ligger i e-handelssystemet innebär effektivare uppföljning av avtalstrohet.

Ett arbete har genomförts med samtliga leverantörer för att kunna mäta hur stor andel fakturor som har en korrekt avtalsreferens. Kontroll i vilken omfattning avtalsreferenser anges har gjorts. Samtliga leverantörer har fått information kring vikten av att ange avtalsreferens och instruktioner kring hur det ska göras. Detta dels i samband med avtalsskrivning dels vid en insats våren 2025 där alla leverantörer fick skriftlig information om detta.

Andelen avtal i e-handelssystemet har ökat ytterligare under 2024-2025. AV-produkter, idrottsmateriel och idrottsinventarier samt delar av lekmateriel har gjorts till e-handelsavtal. Rutin har utarbetats för att i inledningen av varje upphandling också överväga om kommande avtal ska läggas i e-handelssystemet. Planering finns för ytterligare ökning av antal avtal i e-handelssystemet 2025-2026 exempelvis för livsmedel i styck förpackning. I samband med upprättande av upphandlingsplan 2026-2030 kommer också upphandlingar som ska ha e-handel att identifieras och planeras.

- b. Öka andel fakturor som hanteras helt eller delvis automatiskt via abonnemang. Ökar mätbarheten. Minskar administrativt arbete. Förenklar att hitta avvikelser.

Projekt för att öka andel fakturor som hanteras via abonnemang genomförs och kommer att genomföras på en förvaltning i taget. Detta kommer att öka automatiseringsgraden avsevärt inom Region Gotlands fakturahantering.

2. För avtal utanför e-handelssystem:

- a. Öka andel fakturor som innehåller avtalsreferens. Ökar mätbarheten.

Arbete har genomförts med samtliga leverantörer för att kunna mäta hur stor andel fakturor som har en korrekt avtalsreferens. Kontroll i vilken omfattning avtalsreferenser anges har gjorts. Samtliga leverantörer har fått information kring vikten av att ange avtalsreferens och instruktioner kring hur det ska göras. Detta dels i samband med avtalsskrivning dels i vid en insats våren 2025 där alla leverantörer fick skriftlig information om detta. Kontroll av att leverantörerna anger referensnummer korrekt så att Region Gotland ska kunna mäta leverantörs- och avtalstrohet har utarbetats och kommer att genomföras löpande.

- b. Upprätta arbetssätt för stickprov för de avtal som köps på utanför e-handelssystemen. Därigenom kan vi uppskatta leverantörs- och avtalstrohet.

En utredning har gjorts våren 2025 där planering för att detta ska upprättas ingår tillsammans med ett antal andra planerade aktiviteter. Spendanalys används för leverantörstrohet; behov av att skapa modell för urval och stickprov av fakturor för att uppskatta avtalstrohet.

3. Fortsatt säkerställa beställarkompetens för god avtalstrohet

Förvaltningen arbetar fortsatt för att stärka leverantörs- och avtalstrohet genom nedanstående aktiviteter. Ett flertal av nedan beskrivna åtgärder har gjorts sedan flera år tillbaka.

1. *Utbildning inköp inklusive avtalstrohet – ett antal utbildningar per år som är öppna för samtliga medarbetare på Region Gotland där vi påtalar vikten av att följa Region Gotlands avtal. Vi ser också över möjligheter och förutsättningar för att införa obligatoriska utbildningar för att ytterligare säkerställa att samtliga berörda medarbetare har information om vikten av att följa Region Gotlands avtal.*
2. *På intranätet står tydligt angivet att Region Gotlands avtal ska följas.*
3. *Deltar i internt forum för kommunikation vilket gör att vi kan sprida information om vikten av att följa Region Gotlands avtal.*
4. *Utveckling av avtalsdatabasen för att se till att alla hittar våra avtal och att informationen är korrekt. Genom detta stärker vi förutsättningarna för medarbetarna att hitta Region Gotlands avtal och följa dem.*
5. *All form av digitalisering inklusive ökad e-handel för att skapa effektivitet, användarvänlighet vid användande av Region Gotlands avtal samt mätbarhet.*
6. *Stående inslag på våra internkontroller och revisioner vilket gör att vi kan mäta leverantörs- och avtalstrohet.*
7. *Utvecklat upphandlingsupporten med kompetens och tillgänglighet för att kunna stödja Region Gotlands medarbetare att använda Region Gotlands avtal på ett korrekt sätt. Befintlig upphandlingsupport tar också sedan 2021 emot klagomål och åtgärdsförslag och inköpsenheten hanterar dessa tillsammans med berörda verksamheter på Region Gotland.*
8. *I inköpspolicy och riktlinjer för inköp står tydligt angivet att Region Gotlands avtal ska följas. Pågående revidering av policy och riktlinjer ska ytterligare stärka ansvarsfördelning och beställarkompetens. Genom detta stärks förutsättningarna för medarbetarna att följa Region Gotlands avtal.*
9. *Modell och arbetsätt för avtalsuppföljning utarbetas. Detta för att stärka ansvarsfördelning och beställarkompetens. Genom detta stärks förutsättningarna för medarbetarna att följa Region Gotlands avtal.*
10. *Uppmanar i alla dialoger till att använda befintliga avtal. I samtliga dialoger, exempelvis till upphandlingsupporten, vid utbildningar, löpande rådgivning, i dialog även med externa parter uppmanar inköpsenhetens medarbetare alltid till att följa Region Gotlands avtal.*
11. *För att ytterligare stärka såväl beställarkompetens som vikten av att följa Region Gotlands avtal har inköpsenheten gjort en utredning våren 2025 där vi har sett över ytterligare aktiviteter som kan genomföras.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-15